

Bydlení

Struktura přednášky

- Pojem bydlení
- Základní sektory bydlení
- Bytová politika – financování
- Bytový fond

Pojem obydlí

- prostor, v němž člověk prožívá většinu svého života
- pro většinu lidí spojeno s pocitem osobní svobody, seberealizace a s vnímáním domova
- prostor chráněný proti nepříznivým vlivům přírody a proti nežádoucím kontaktům s lidmi.

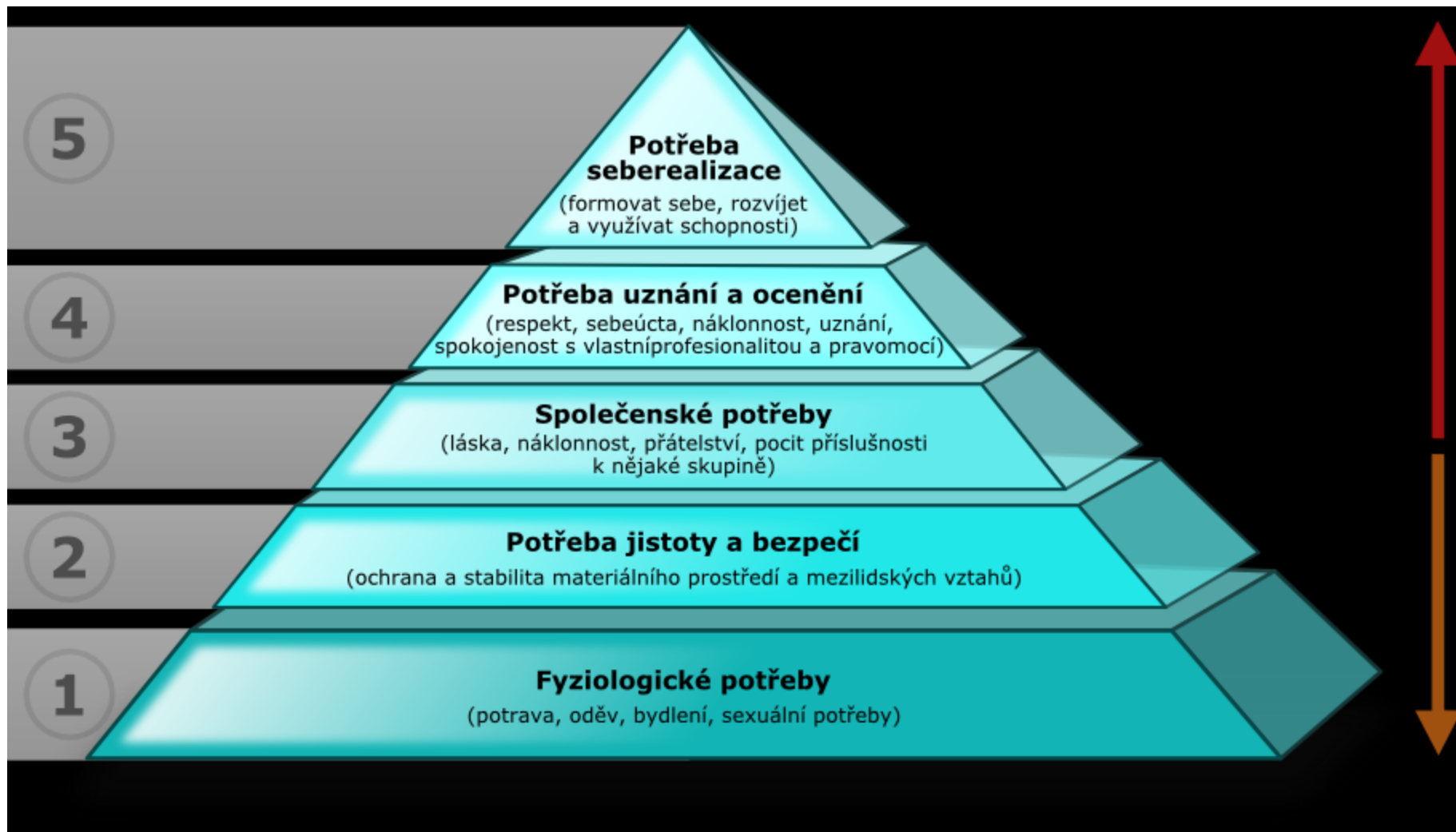

Pojem bydlení

- soubor činností, které souvisí s užíváním obydlí

Potřeba bydlení

- základní lidskou potřebou, kterou je třeba chápat jako určitý proces, jako soubor určitých činností obyvatel bytu, kterými do značné míry realizují reprodukci svého života.
- nelze zaměnit pouze s potřebou bytu

Právo na bydlení

- nevymahatelné a nenárokové

= závazek vlád zajistit právo na tzv. přiměřené bydlení

„právo každého jednotlivce na přiměřenou životní úroveň pro sebe i svou rodinu, včetně přiměřené výživy, ošacení a bydlení a na trvalé zlepšování životních podmínek“

(Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, OSN 1966)

Role státu v bytové politice

= formulovat konkrétní bytovou politiku, její cíle, nástroje a vytvářet legislativní rámec

Udržovat rovnováhu mezi ekonomickou výkonností trhu s byty a sociální spravedlností !!!!!

Historie bytové politiky

- ▶ uvolnění feudálních nevolnických vztahů + průmyslová revoluce ⇒ stěhování do měst ⇒ nedostatek bytů ⇒ ↑ nájemného
- ▶ zhoršení úrovně bydlení + hrozba radikalizace nemajetných vrstev

⇒ pol. 19. století - počátek omezených státních zásahů

⇒ poč. 20. st. přechod k přímým státním zásahům
(např. zřízeno Ministerstvo veřejných prací)

Cíle státní bytové politiky

Obecný cíl: dosažení uspokojivé úrovně bydlení jednotlivých občanů dané země

- celková a finanční dostupnost bydlení

Další cíle:

- ▶ péče o existující bytový fond a jeho optimální využívání
- ▶ podpora vybraných skupin obyvatelstva
- ▶ regulace nájemného
- ▶ podpora nejen nové výstavby, ale i pořízení staršího bydlení
- ▶ legislativní rámec

Nástroje bytové politiky

1. Makroekonomická opatření

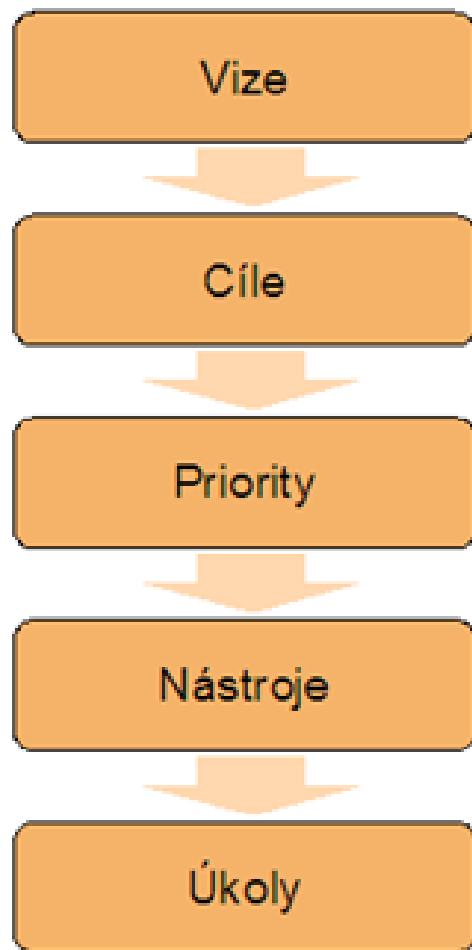
2. Opatření v oblasti bydlení:

- regulace
- podpora výzkumu a poskytování informací
- posilování konkurence
- subvencování

Subjekty v bytové politice - dělba působností

Stát	- koncepce- právní a ekonom. rámec- vytváření a realizace nástrojů
Region (kraj)	- územní rozvoj- koncepce- kontrolní činnost
Obce	- realizace bytové politiky- územní rozvoj- rozdělování dotací ...
ost. výdělečné a nevýdělečné organizace	

Koncepce bytové politiky ČR do roku 2020

VIZE

- Dostupnost, stabilita a kvalita bydlení

STRATEGICKÉ CÍLE

DOSTUPNOST

- Zajištění přiměřené dostupnosti ve všech formách bydlení

STABILITA

- Vytvoření stabilního prostředí v oblasti financí, legislativy a institucí pro všechny účastníky trhu s bydlením

KVALITA

- Snižování investičního dluhu bydlení včetně zvyšování kvality vnějšího prostředí rezidenčních oblastí

Podpora rozvoje bydlení v roce 2013

MMR

- podpora regenerace panelových sídlišť
- podpora výstavby technické infrastruktury
- podpora výstavby podporovaných bytů
- podpora oprav domovních olověných rozvodů

Podpory poskytované jinými resorty

- **podpora stavebního spoření**
- úhrada majetkové újmy bankám
- příspěvek na bydlení
- dávky sociální péče
- **Zelená úsporám**

SFRB

- ▶ Úvěry na výstavbu nájemních bytů
- ▶ Záruky za splácení úvěrů na výstavbu nájemních bytů
- ▶ Úvěry na modernizaci bytů pro obce
- ▶ Povodňové programy

Nepřímé formy podpory:

- ▶ daňové úlevy vázané na daň z příjmu
- ▶ daňové úlevy vázané na DPH

Výdaje státu na bydlení na ČR (v mil. Kč)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MMR ČR	1 898,3	2 060,1	1 280,1	964,1	461,9	557,9	562,6	457,9
MF ČR	15 967	16 696	16 310	15 261	14 593	13 541	11 975	10 929
- z toho st. spoření	15 337	16 086	15 772	14 976	14 220	13 262	11 743	10 729
MPSV ČR	2 548	2 531	2 362	2 160	2 167	2 860	4 270	5 565
SFRB	3 760,8	3 791,5	3 949,4	4 106,1	2 772,3	2 005,3	1 902,0	1 384,4
MV ČR	-	13,5	15,7	11,9	8,8	15,6	12,12	16,06
SFŽP – zelená úsporám	-	-	-	-	-	3,3	1 998,8	8 601,3
Podpora bydlení celkem	24 174	25 092	23 917	22 504	20 003	18 983	20 721	26 954
HDP (mld. Kč, b.c.)	2 929	3 116	3 353	3 663	3 848	3 739	3 775	3 809
podíl na HDP (v %)	0,83	0,81	0,71	0,61	0,52	0,50	0,55	0,71

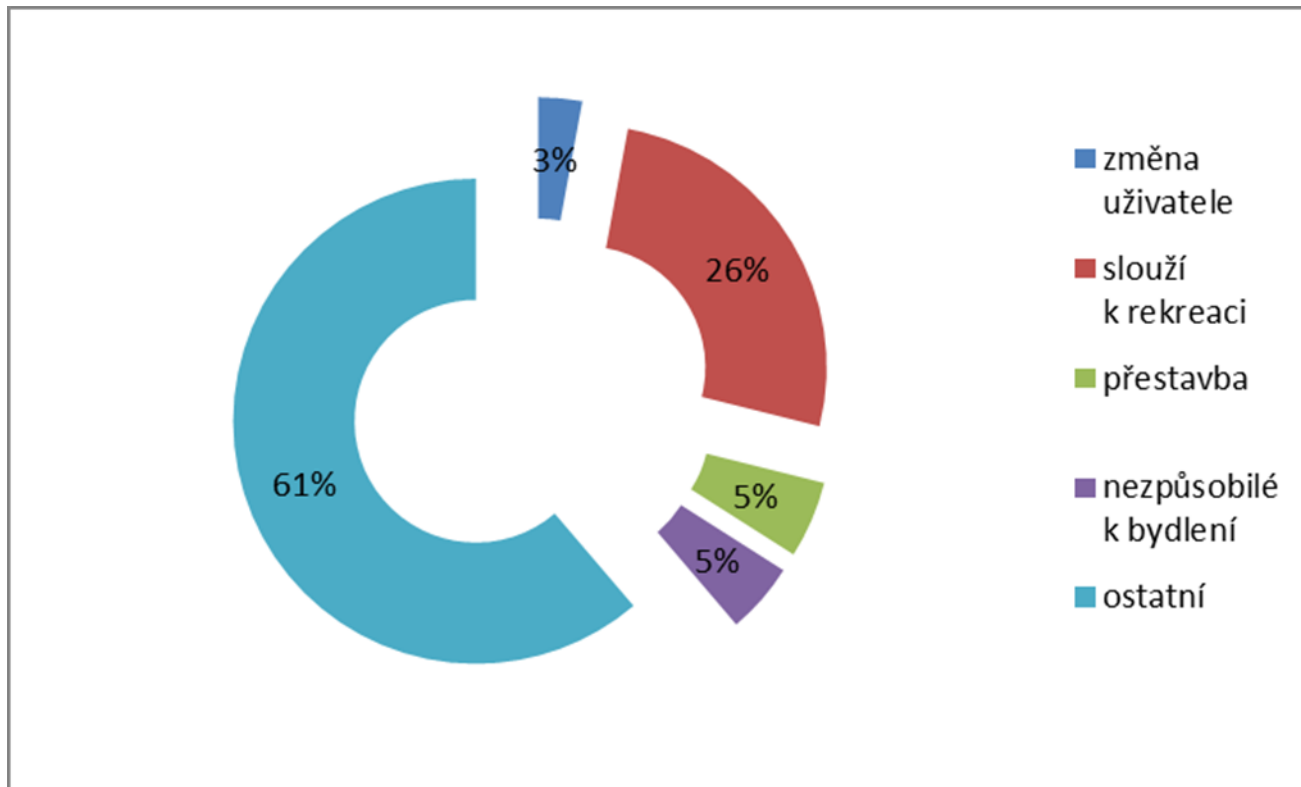
Ukazatele bytového fondu

1. Obydlenost BF a vybavenost obyvatelstva byty
2. Počet domácností vs. počet bytů
3. Úroveň BF
4. Objem bytové výstavby

Obydlenost bytového fondu v ČR

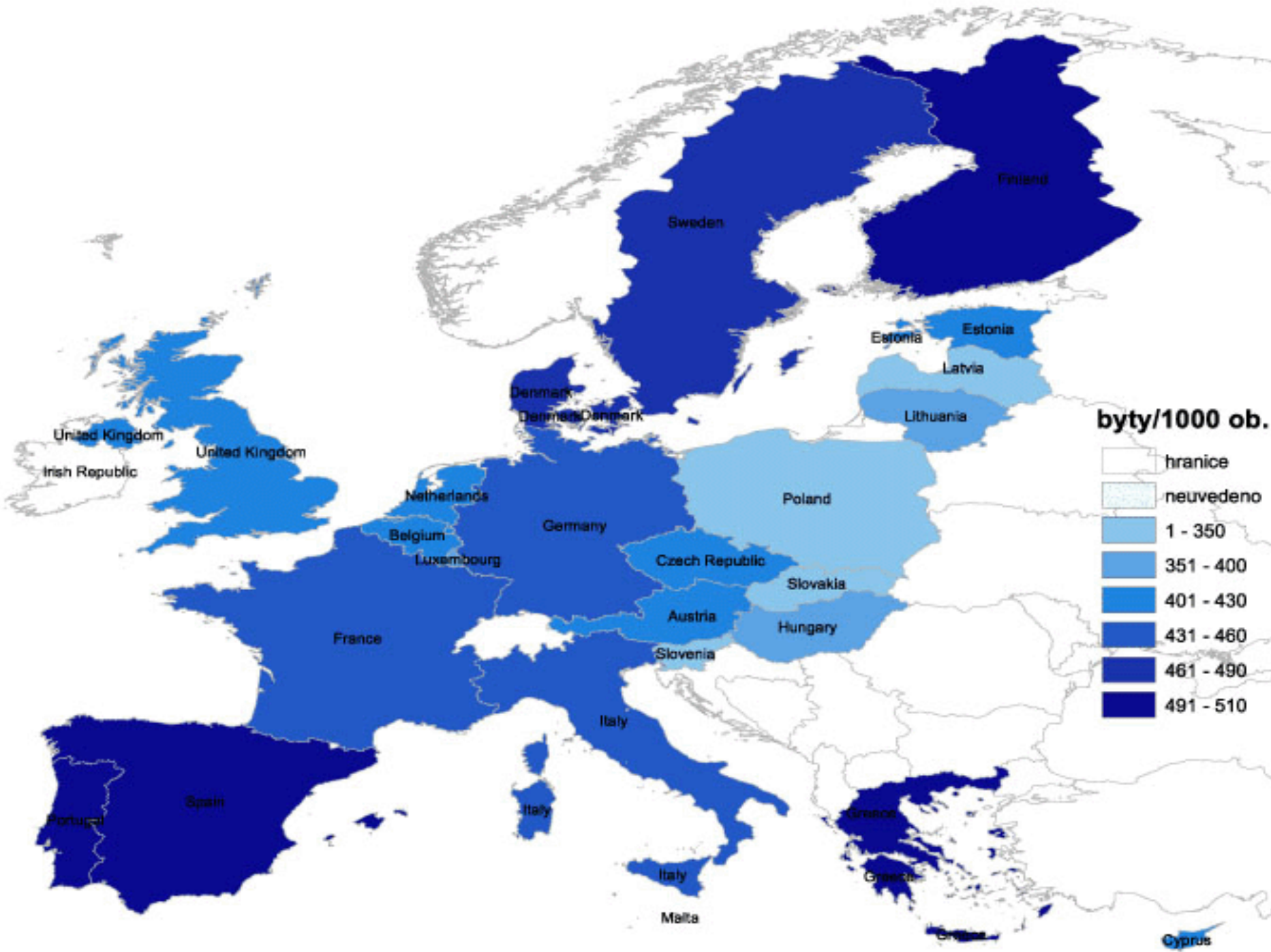
Rok sčítání	Domy			Byty		
	celkem (v tis.)	z toho neobydlené		celkem (v tis.)	z toho neobydlené	
		v tis.	v %		v tis.	v %
1970	1 765	137	7,8	3 217	128	4,0
1980	1 830	196	10,7	3 781	287	7,6
1991	1 868	271	14,5	4 077	372	9,1
2001	1 969	338	17,2	4 366	539	12,3
2011	2 158	119	16,6	4756	652	13,7

Neobydlené byty podle důvodu neobydlenosti 2011

Vybavenost obyvatelstva byty

Rok	Úhrnný počet bytů na 1 000 obyvatel	
	celkem	trvale obydlených
1970	328	315
1980	367	340
1991	396	360
2001	427	374
2011	456	393

United Kingdom
 United Kingdom
 Irish Republic

Denmark
 Denmark
 Denmark

Netherlands
 Belgium
 Luxembourg

France

Germany

Czech Republic

Austria

Slovenia

Italy

Italy

Italy

Malta

Poland

Slovakia

Hungary

Estonia

Estonia

Latvia

Lithuania

Finland

Greece

Greece

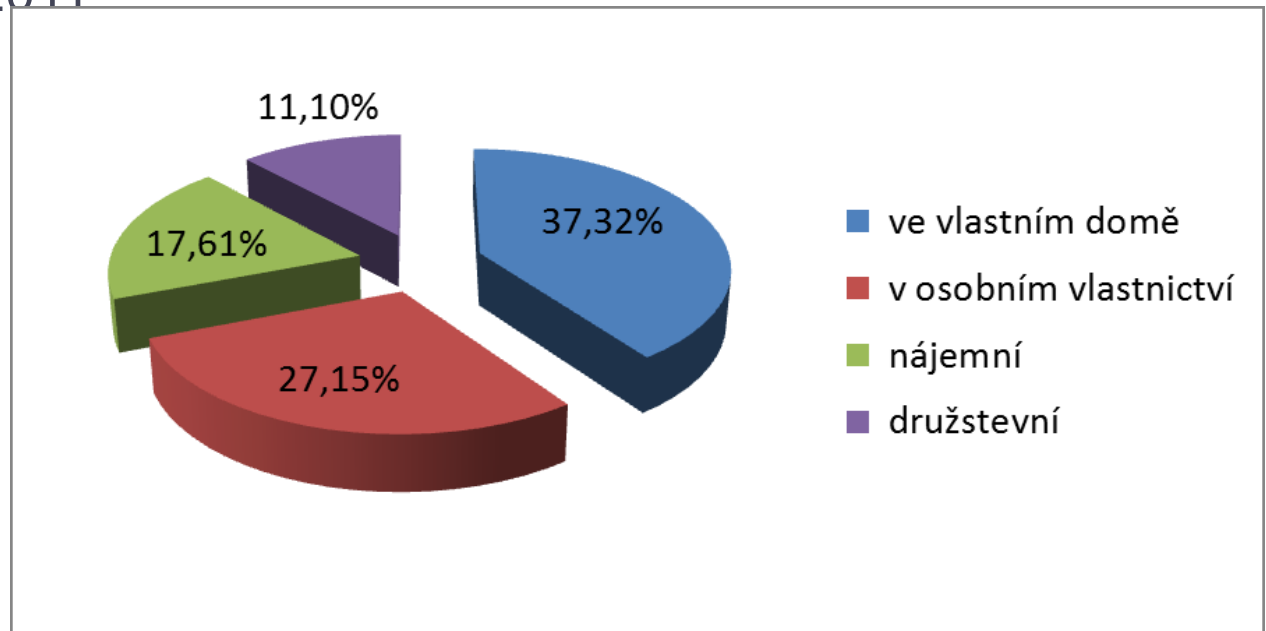
Greece

Cyprus

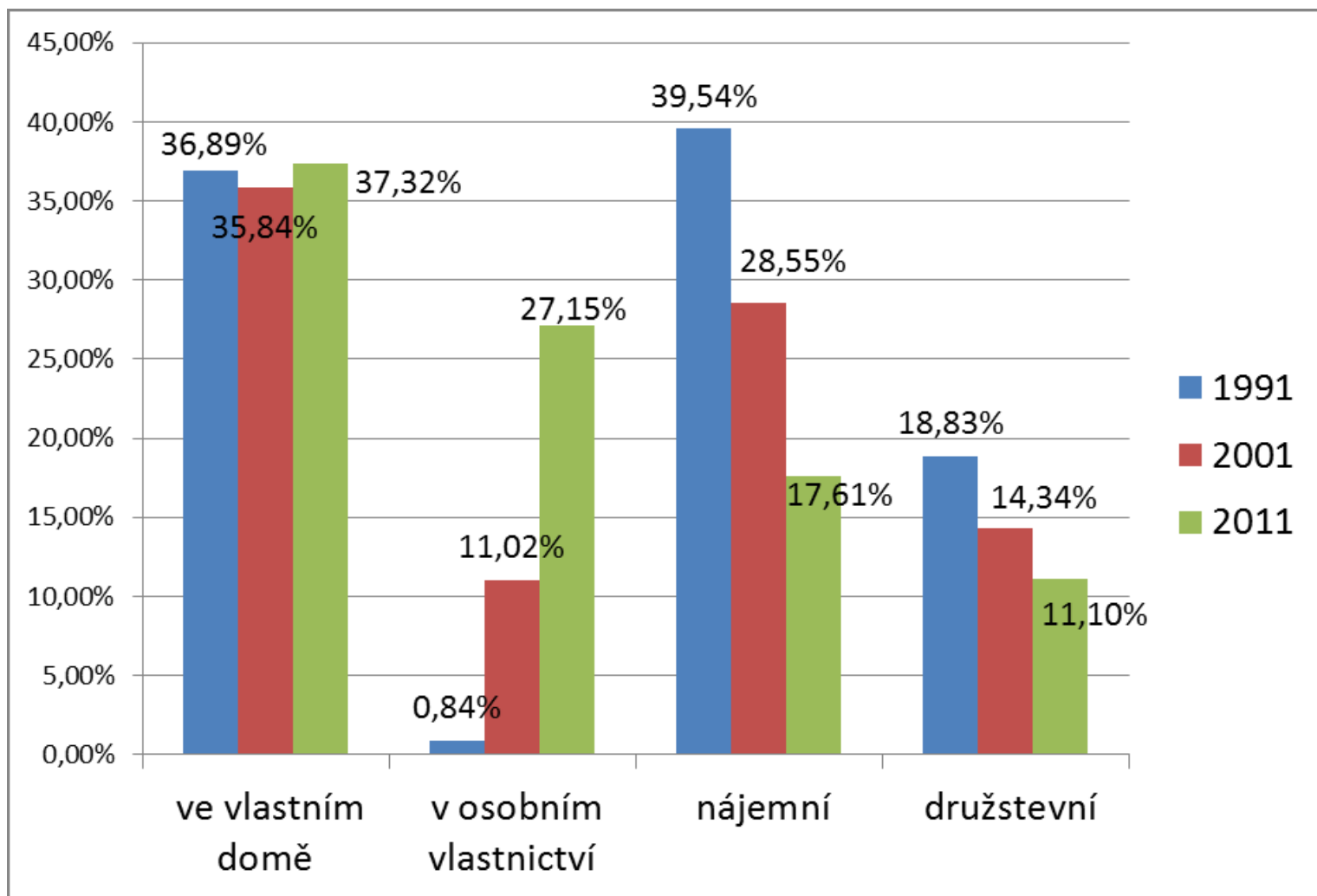
Formy bydlení

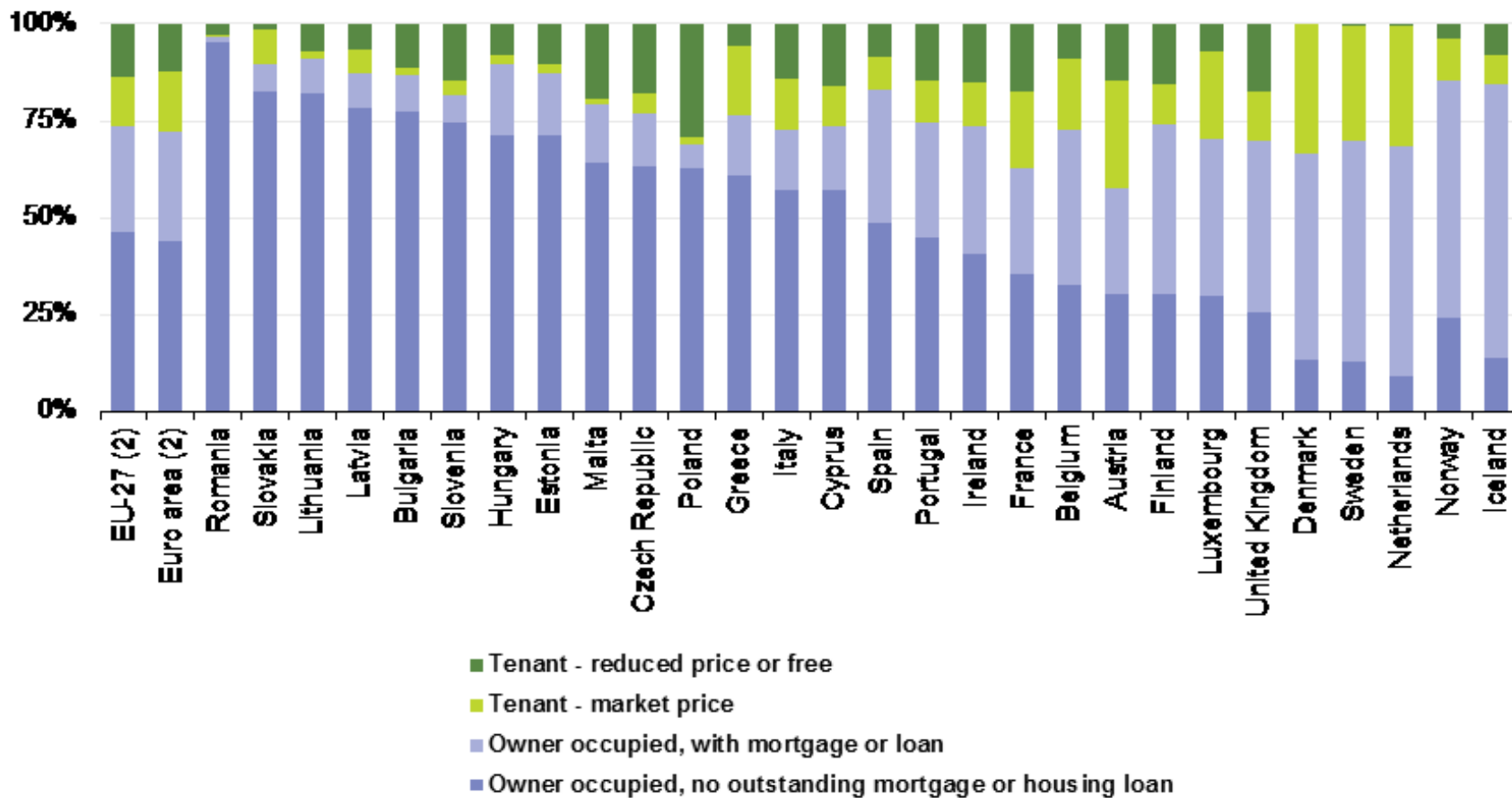
- vlastnické
- nájemní - soukromé a obecní byty, ad.
- družstevní

Obydlené byty dle právního důvodu užívání - 2011

Obydlené byty dle právního důvodu užívání 1991-2001-2011

SLDB 2001

Sčítání lidu, domů a bytů

Cenzových domácností – 4 270 717

- rodinné: úplné 2 333 592
- dom. jednotlivce 1 276 176

Celkem bytů – 4 366 293

Trvale obydlených bytů = bytové dom. 3 827 678

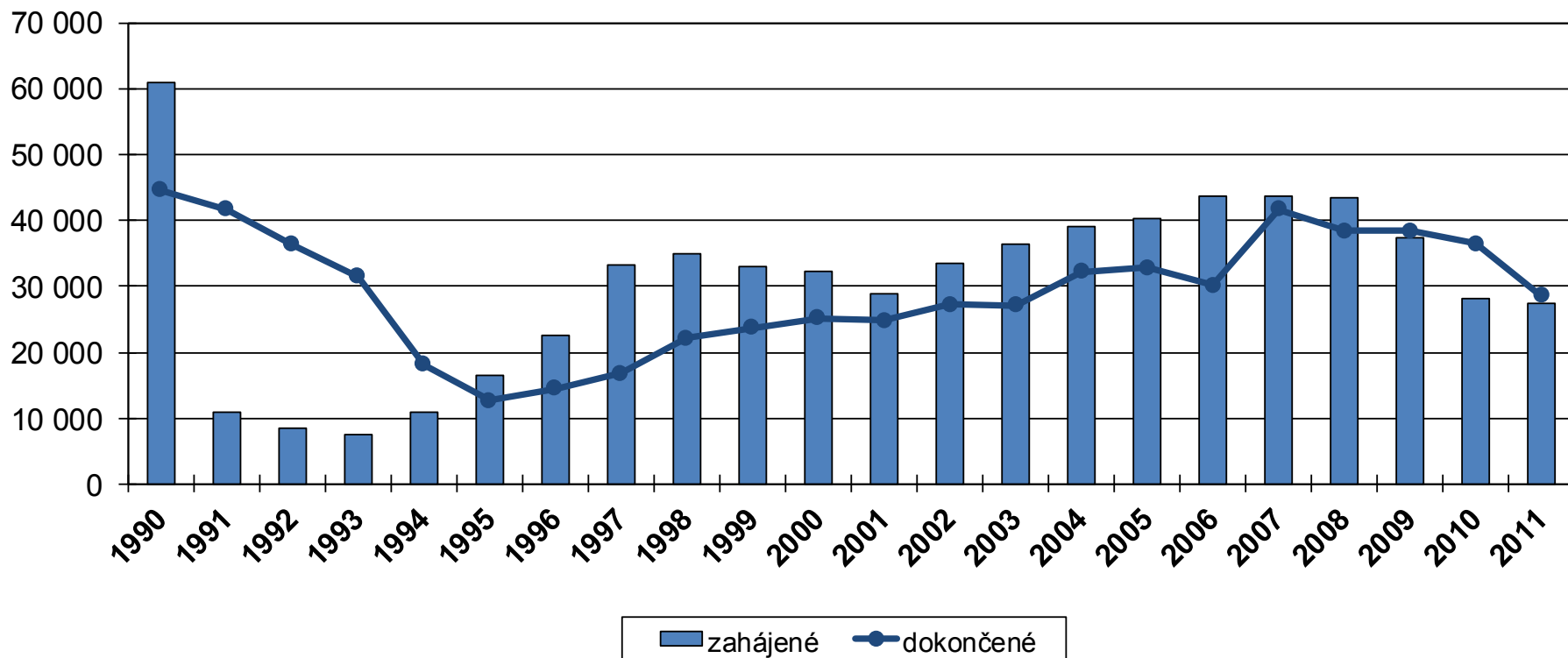
2+ CD v bytě – 371 389 (8,7 % ze všech CD)

Úroveň bytového fondu

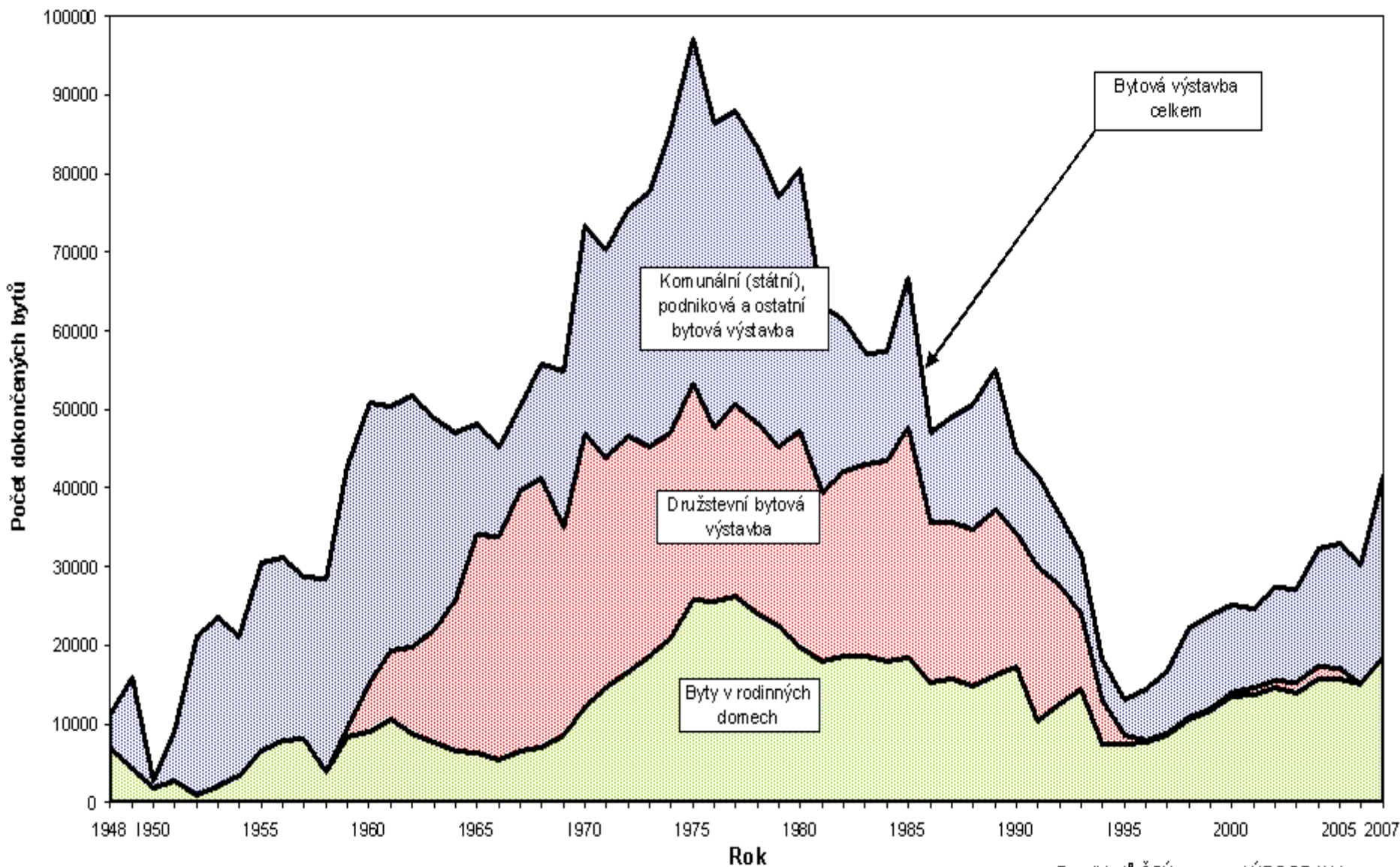
	1970	1980	1991	2001	2011
Průměrná obytná plocha (m ²)					
na byt	39,1	42,7	45,9	49,5	65,3
na obytnou místnost	18,6	17,7	17,2	18,2	
na osobu	12,4	14,6	16,6	18,6	32,5
Průměrný počet osob					
na byt	3,15	2,92	2,76	2,64	2,5
na obytnou místnost	1,50	1,21	1,04	0,98	
Počet obytných místností na byt	2,10	2,41	2,66	2,72	3,7
Průměrné stáří bytů	50,1	39,4	42,5	41,2	

Bytová výstavba 1990-2011

byty zahájené – rozestavěné - dokončené

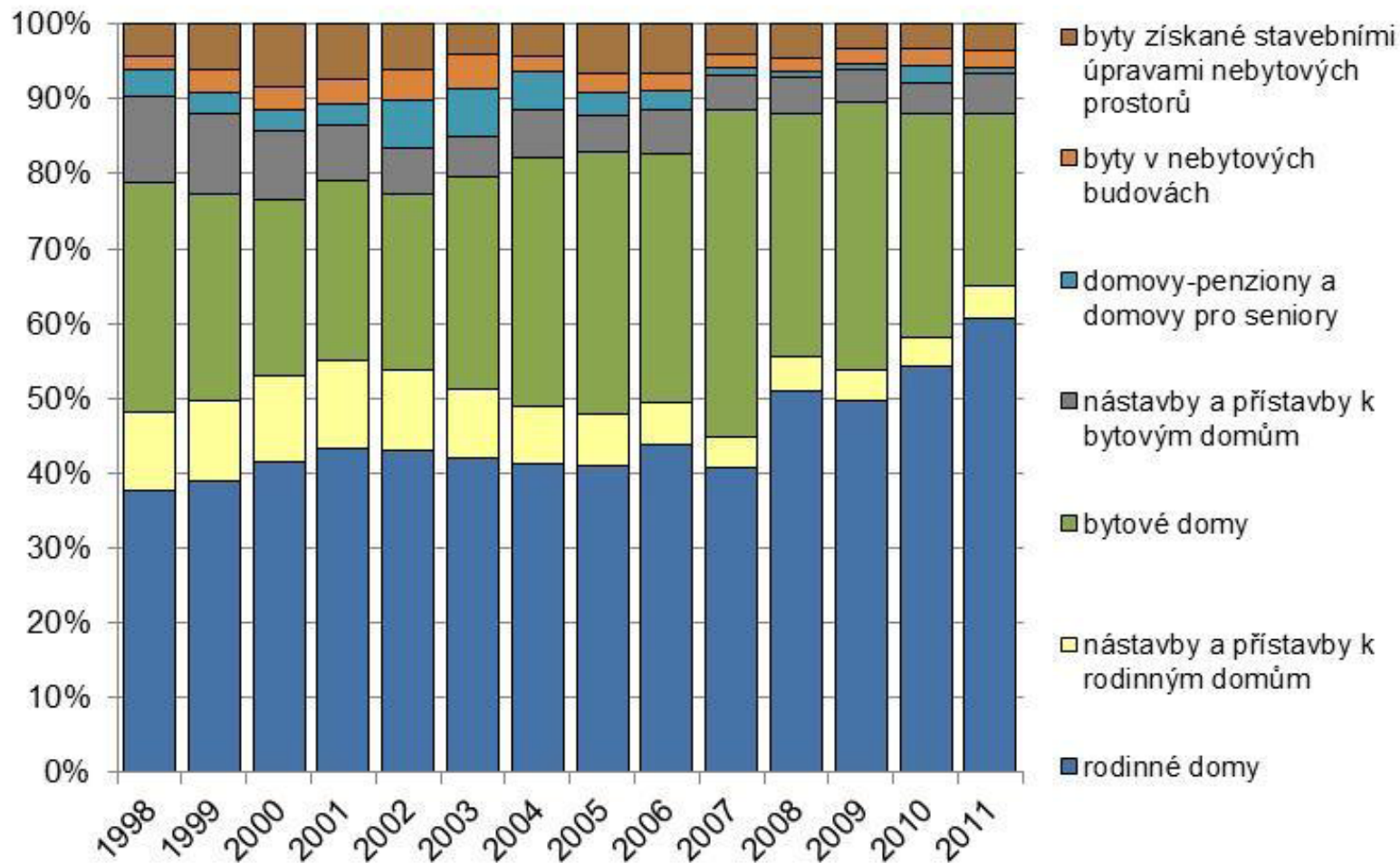
1 DLOUHODOBÝ VÝVOJ BYTOVÉ VÝSTAVBY OD ROKU 1948

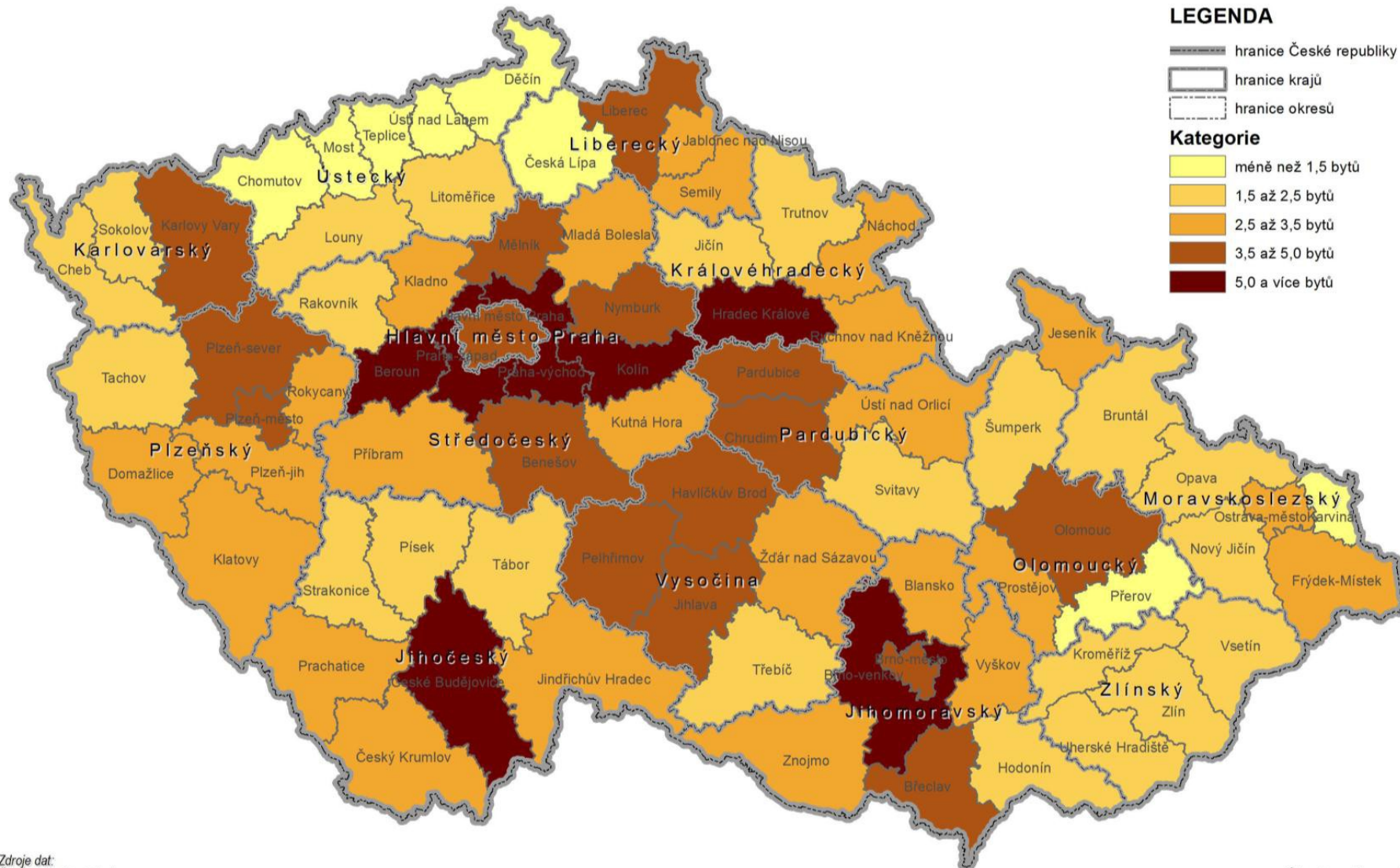
Pozn.: Od roku 2006 nový výkaz Stav 2-12 neobsahuje členění na investiční formy, byty mimo rodinné domy jsou uvedeny vcelku.

Z podkladů ČSÚ zpracoval ÚRS PRAHA, a.s.

4.7 Struktura dokončených bytů 1998-2011 podle druhu staveb

4.20 Počet dokončených bytů v roce 2010 v přepočtu na 1000 obyvatel (podle okresů)

Zdroje informací

1. Periodická statistická šetření
 - **Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB)**
 - Statistika rodinných účtů (SRÚ)
 - Životní podmínky domácností (EU-SILC)
 - Mikrocensus (1996, 2002)
2. Statistická zjišťování
3. Neperiodická výběrová šetření a ankety

Doporučené zdroje

- Web Ministerstva pro místní rozvoj – www.mmr.cz
- Web Státního fondu rozvoje bydlení – www.sfrb.cz
- Web Českého statistického úřadu – www.czso.cz
- Poláková, O. a kol. (2006) Bydlení a bytová politika.